

EMAUZSKÝ SBOR A ORCHESTR
9. prosince 2016

A D V E N T N Í
K O N C E R T

Člen Asociace neprofesionálních komorních a symfonických těles

Klášter Emauzy, Chrám P. Marie a sv. Jeronýma, Vyšehradská 49, Praha 2
Pátek 9. prosince 2016 v 19 hodin

PROGRAM:

Robert FÜHRER (1807-1861): *Fughette C dur (nach Muffat)*

Antifonář ARNOŠTA Z PARDUBIC (1364): *Ejhle, Hospodin přijde*

Adam Václav MICHNA (1600-1676): *Hle, přijde Pán (Svatoroční muzika)*

Jan Nepomuk Augustin VITÁSEK (1770-1839)

Missa solemnis in C *pro sóla, sbor a orchestr*

KYRIE

GLORIA

CREDO

Robert FÜHRER: *Offertorium Laudate Dominum*

SANCTUS

Robert FÜHRER: *Larghetto F dur „Zur Wandlung“
ze sbírky Sechs Pastoral Präludien*

BENEDICTUS

Jan Antonín KOŽELUH (1738-1814): *O, salutaris Hostia*

AGNUS DEI

Jan Nepomuk VITÁSEK: *Hymnus pastoralis in G „Sem ovčičky vábné“*

Olessia BARANOVÁ (soprán), Jana EHRENBERGEROVÁ (alt)

Petr ŠTĚPNIČKA (tenor), Vladimír JELEN (bas)

Adolf MELICHAR (varhany)

Sbormistryně: Marie MATĚJKOVÁ

Dirigent: Tomáš ČECHAL

KOUBA INTERIER
návrh a realizace interiérů

Vstupné 150 / 100 Kč

www.eso-music.cz

SLAVNÍ CHORREGENTI METROPOLITNÍHO CHRÁMU SV. VÍTA V EMAUZÍCH

Po roce se opět setkáváme v předvánočním období, v adventu, který je v liturgii ohraničen čtyřmi adventními nedělemi. Celá tato doba je dobou usebrání, pokání, což podtrhuje fialová barva, která v liturgii znamená tento stav mysli. Výjimku činí III. neděle adventní, známá mezi věřícími pod názvem „Gaudete“ (Radujte se). Je to první slovo vstupního verše vyzývajícího k adventní radosti: „*Radujte se stále v Pánu, opakujte: Radujte se! Vaše vládnost ať je známa všem lidem. Pán je blízko.*“ Ocitáme se v těsné blízkosti této III. adventní neděle, proto se v tomto duchu, v této radosti, nese náš předvánoční koncert. Vstupní antifona je mottem celého adventního období: „*Hospodin přijde a všichni jeho svatí s ním a bude v onen den světlo velké, aleluja.*“

Již několik let se věnuje Emauzský sbor a orchestr uvádění méně známých a provozovaných autorů 18. století. Některé skladby byly dokonce uvedeny ve spartaci uměleckého vedoucího a dirigenta Tomáše Čechala v novodobých premiérách. Dramaturgie se snaží o jakousi dlouhodobou tematickou sevřenost programů. Postupně zde zazněly například pastorální mše L. F. Heka, J. Ev. Kypty a v originální verzi byla při příležitosti dvojitého výročí J. J. Ryby uvedena jeho slavná mše „Hej, mistře!“ V letošním a příštím roce chtějí emauzští připomenout tři slavné kapelníky svatovítské katedrály tak, jak se postupně vystřídali na kůru v letech 1784 až 1845. Jsou to výteční čeští hudebníci, skladatelé Jan Ev. Antonín KOŽELUH (na kůru 1784-1814), Jan Nepomuk Augustin VITÁSEK (regenschorim 1814-1839) a Robert Jan Nepomuk FÜHRER (u sv. Víta v letech 1839-1845).

Velvarkému rodáku Koželuhovi (1738-1814) se dostalo vzdělání, které mělo pevné základy. Bylo to náročné studium u jezuitů v Březnici, potom přísná kontrapunktická škola u J. F. N. Segera v Praze a v letech 1763 až 1766 další kompoziční vzdělání ve Vídni u hudebních velikánů Glucka, Gassmanna a Hasseho. Po návratu do Prahy se jako velmi vážený umělec věnoval pedagogické činnosti a od roku 1784 až do své smrti (1814) zastával významný post ředitele kůru v chrámu sv. Víta po Antonínu Laubem. Jeho Missu pastoralis D dur uvedeme v příštím roce.

JAN AUGUSTIN VITÁSEK z Hořína (1770-1839) měl už v dětství vcelku štěstí na setkání s důležitými a vlivnými lidmi. Díky podpoře Lobkoviců mohl Vitásek studovat u Fr. X. Duška zejména klavír (později se stal významným interpretem Mozartových klavírních koncertů) a na hodiny kontrapunktu chodil ke sv. Vítu k nikomu jinému, než k J. A. Koželuhovi! Stýkal se s českou vlasteneckou šlechtou a sám se stal významným českým vlastencem. Celkem přirozeně byl jmenován po smrti Koželuhově do funkce ředitele kůru u sv. Víta, kde působil až do své smrti. Od roku 1830 byl též čestným ředitelem Varhanické školy v Praze. V rukopisném slovníku Srba-Debrnova najdeme zajímavou poznámku u hesla „Vitásek“: „*Přirozený jeho syn byl Robert Führer.*“ R. FÜHRER (1807-1861) se narodil na Václavském nám. 40, kmotrem mu byl právě J. N. Vitásek! Roku 1823 vypomáhal Führer jako varhaník u sv. Víta a od roku 1826 zastupuje Vitáska. Roku 1830 se stává prvním učitelem na varhanické škole, jejímž ředitelem je Vitásek. V roce 1839 se na Vitáskovo přání (které je na smrtelném loži možná jeho posledním) stává Führer jeho nástupcem u sv. Víta. Záhy je však možno vidat jej stále častěji v malostranských hostincích. Velké dluhy a dokonce krádeže ze zoufalství, soudy a první vězení ho donutí opustit roku 1845 místo dómského regenschoriho (dalším ředitelem kůru se stává J. N. Škroup). Poté opouští Prahu a následuje kočovný a rozporuplný život, během nějž nepřetržitě komponuje. Salzburg,

Graz, Mnichov, Augsburg, čtrnáctidenní vězení v Linci, koncertování s Antonem Brucknerem na mozartovských slavnostech v Salzburku, roku 1859 opět vězení, kde se sám hájí, protože je vzdělaným člověkem. Pokračují další neutěšené „štace“, naprostá bída, zoufalost, až vše končí ve vídeňské nemocnici. Následuje pohřeb do šachty na hřbitově ve Währingu. Po Robertu Führerovi zůstává ke třem stovkám kompozic, někdy mimořádně výborných a již ve své době velmi ceněných. Dnes jen „ochutnávka“ z rozsáhlého díla, příští rok máme v úmyslu 2. června, tj. v den Führerova narození, připomenout dvousté desáté výročí speciálním koncertem, na němž zazní jeho reprezentativní díla. Ale zpět k Vitáskovi. Přehlédneme-li letným pohledem Vitáskův život, zjistíme, že tento velice vzdělaný muž byl celý život plně oddán hudbě. Jeho život je úzce spjat s dvěma význačnými uměnilovnými šlechtickými rody. Lobkovicové a Nosticové byli nejen jeho mecenáši, ale také význačnými podporovateli hudebního umění v Čechách. Vitásek se v prvním období svého života profiloval především jako význačný a uznávaný klavírní virtuos a zároveň pedagog. Z dobového tisku například víme, že na hudební akademii, pořádané Josefínou Duškovou, přednesl s velkým úspěchem 26. 4. 1791 v tehdejší Královském národním divadle (dnešním Stavovském) Mozartův klavírní koncert B dur KV 595. Vitáskův jemný úhoz byl přirovnáván k „rozsévání perel na zlaté desky“. A z korespondence Mozartova syna Karla se dovídáme, že Vitásek za přítomnosti vdovy po W. A. Mozartovi Konstancce účinkoval roku 1794 také s vynikajícím hornistou Dornausem a rovněž navštěvoval známý hudební salon v Karmelitské ulici v bývalém hostinci U arcivévody Karla (např. 30. 10. 1802 zde hrál na počest J. L. Dusíka). Held vzpomíná na tento večer: „*Že tak úzký kroužek umělců (míněn Dusík, Himmel a Vitásek) rozehřál nám duše a naladil k nejvroucnějšímu účastenství silou elektrickou, nepochopí jenom ten, jenž nikdy nepocítil ani nejtíší zavanutí křídel geniových.*“ Vizitkou Vitáskovy jedinečnosti bylo nabídnuté místo kapelníka u sv. Štěpána ve Vídni, které však odmítl. Přijal jmenování do funkce dómského kapelníka u sv. Víta (1. 4. 1814), které, jak jsme již předdeslali, bylo celkem logickým vyústěním jeho snah o povznesení úrovně hudebního života v Praze – rovněž bylo šťastné jeho ředitelování pražské varhanické školy. Ve svých Pamětech vzpomíná hudební skladatel J. E. Kypka na Vitáska a Führera takto: „*Ještě vidím tu šedivou hlavu, tu líbeznou tvář a tu malou postavičku stařečka Vitáska, jak mezi nás přicházel. A což Führer, tento hubený a štíhlý velikán.*“

Od roku 1814 se Vitásek jako klavírní virtuos zcela odmlčel – nemáme žádné doklady o jeho koncertním působení. Cele se věnoval své nové funkci a komponoval duchovní hudbu především pro svůj kůr. Dnes uváděná Missa solemnis in C byla ve své době velmi populární, o čemž svědčí četné opisy, uložené v Českém muzeu hudby: Zlatá Koruna, Domažlice, Příbram, Chroustovice, Osek, Kuks a další. Na závěr ještě dodejme, že za Vitáskova působení se provozovala hudba při liturgii na vysoké umělecké úrovni; z mnoha vynikajících instrumentalistů jmenujme alespoň houslisty K. Kostku a J. N. Hudce nebo hráče na hoboj a klarinet V. M. Farníka, zakladatele klarinetové třídy na pražské konzervatoři, z vokalistů připomeňme alespoň upřímného vlastence, skladatele Aloise Jelena, mimo jiné autora známé písně *Zasviť mi ty slunko zlaté*.

Tomáš Čechal